

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Rutt kay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

LIPOV (okr. Hodonín)

„Újezdy“. Starší doba římská. Sídliště. Povrchový sběr.

Při povrchovém sběru prováděném v roce 2006 Martinem Ďugou na katastru obce Lipov byla v trati „Újezdy“ objevena nová lokalita. Nálezy se koncentrují západně od obce na levobřežní terase Veličky, v nadmořské výšce okolo 230 m. Jejich polohu na základní mapě ČR 1 : 10 000 (list 35-11-17) určují bodové souřadnice 375:173 mm od Z.J s.č.. Vedle souboru atypických zlomků keramiky je významným nálezem velmi dobře zachovaná bronzová knoflíkovitá ostruha.

Jaromír Šmerda

Resumé

Lipov (Bez. Hodonín), „Újezdy“. Ältere Römische Kaiserzeit. Siedlung. Terrainbegehung.

MIROSLAV (okr. Znojmo)

Nám. Svobody. Doba římská. Sídliště. Záchraný výzkum.

V průběhu měsíců března a dubna 2006 byl proveden záchraný výzkum na ploše nám. Svobody. Zemní práce probíhaly v rámci akce „Rekonstrukce přístupových komunikací k podnikatelským subjektům v Miroslavi“. Výzkum v jižní části náměstí navazoval na úsek komunikace, na němž se prováděly záchraňovací výzkumy v souvislosti s akcí „Průtah městem Miroslav“ již v roce 2005 (Čižmář 2006, 157, 164, 258–259). V prostoru celého náměstí byly sledovány výkopy pro novou kanalizační síť, vodovodní řad a přípojky a též následná plošná skrývka. Celkem bylo prozkoumáno 26 sídlištních objektů a několik kúlových jamek. Osídlení končilo asi ve třech čtvrtinách délky náměstí směrem severním, kde sprašové podloží bylo vystřídané štěrkopískovým. Doba římskou zastupuje zejména chata s kúlovou konstrukcí, která mj. obsahovala i zlomky provinciální keramiky. Dále byly zjištěny pece a zásobní jámy. U významné části římských objektů byly konstatovány stopy požárového horizontu, které se projevovaly v zásypech v podobě mazanícových a popelovitých vrstev.

Dagmar Jelínková, Ondřej Šedo

Literatura

Čižmář, Z. 2006: Miroslav (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 47, 157, 164, 258–259.

Resumé

Miroslav (Bez. Znojmo), Svobody Platz. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MUŠOV (k. ú. Pasohlávky, okr. Břeclav)

Hradisko. Doba římská. Pec. Systematický výzkum.

V roce 2001 byly na jižním svahu Hradiska, na místě, které přiléhá z jižní a východní strany k cestě pod nynějším vinným hradem, položeny 3 sondy. Jejich cílem bylo jednak zachytit hroby z mladohradištního období (ve starší literatuře je poměrně přesně uváděna lokalizace několika hrobů náhodně vykopaných, např. Matzura – Jüttner 1926; Gnirs 1928; Frei-

singova mapa uložená v archivu ARÚB), jednak zjistit předpokládané struktury z doby římské.

V sondách hroby zjištěny nebyly, podařilo se však zachytit objekty z doby římské. Kromě kúlových jamek z blíže neidentifikovaných objektů byla prozkoumána do svahu vhloubená chlebová pec s pravouhloú předpecní jamou, v níž byly nalezeny mj. nepálené cihly a 2 stříbrné denáry – Lucia Vera (ražené v Římě roku 164) a Faustiny starší (manželky Antonina Pia, zemřela roku 141, posmrtná ražba z let 141–161; za určení děkuji Mgr. J. Militkému). Na základě mincí je možno pec datovat do doby markomanských válek. Výzkum prokázal, že římské aktivity zabíraly nejen jihovýchodní, nýbrž i jižní svah Hradiska a že se zde soustřeďovala činnost zaměřená na zásobování vojenských jednotek. Situace v těchto místech je pro výzkum ztížena tím, že na původní velmi slabou humusovitou vrstvu zde byla v době budování vodního díla na Dyji navezena mocná vrstva ornice, přemísťovaná sem ze zaplavovaných prostor v okolí. Je třeba poděkovat zastupitelům obce Pasohlávky, kteří na několik dnů uvolňovali bezplatně své pracovníky pro práci v těžkých podmínkách na tomto výzkumu.

Dagmar Jelínková

Literatura

Matzura, J., Jüttner, K. 1926: Ein römisches Kastell in Südmähren. *Sudeta* II, 82.

Gnirs, A. 1928: Ein Limes und Kastele der Römer vor den norisch-panonischen Donaugrenze. Ein vorläufiger Bericht. *Sudeta* IV, 134.

Resumé

Mušov (Kataster Pasohlávky, Bez. Břeclav), Burgstall. Römische Kaiserzeit. Backofen. Systematische Grabung.

OLDŘIŠOV (okr. Opava)

„Na plštské cestě“, parc. č. 291/1, 1132, 631, 302. Starší doba římská. Sídliště. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum na západním okraji obce, v polní trati „Na plštské cestě“, proběhl od září do listopadu 2006 v souvislosti s akcí „Komunikace, inženýrské sítě a ČOV pro zástavbu RD v Oldřišově“. Na základě nálezu několika zahloubených sídlištních objektů bylo přistoupeno na zbývající části stavební činnosti ohrožené plochy ke strojní skrývec orníční a podorníční vrstvy. Naleziště se nachází na mírném, severovýchodně orientovaném svahu, v nadmořské výšce kolem 292 m, cca 100 m jižně od bezejmenné vodoteče. Přesná poloha je na ZM 1 : 10 000 (list 15-32-10) určena souřadnicemi 128:98, 127:110, 150:102, 150:94 mm od Z.J sekční čáry.

Na skryté ploše byla zachycena část osady ze starší doby římské (cca 125 objektů), část středověkého příkopového ohrazení a několik novověkých objektů (viz kap. Středověk a novověk). V rámci osady ze starší doby římské byly prozkoumány a interpretovány následující sídlištní objekty: dvě zásobní jámy, hrnčířská pec, dvě pece na vápno, dvě obdélné jámy se dny vyloženými říčními valouny, jedno soujámí tvořené 3–4 objekty a přibližně 113 kúlových jam. Část z prozkoumaných kúlových jam se zřetelně koncentrovala v něko-

lika místech, kde tvořila víceméně pravidelné půdorysy nadzemních kůlových staveb. Bezpečně lze identifikovat tři takové struktury. Z prozkoumaných sídlištních objektů pochází především kolekce keramických fragmentů, mazanice a uhlíky. Výzkum je momentálně ve stadiu laboratorního zpracování.

Tereza Krasnokutská

Resumé

Oldřišov (Bez. Opava), „Na plštské cestě“. Ältere Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)

„Mýlina“. Mladší doba římská, stěhování národů. Sídliště. Záchranný výzkum.

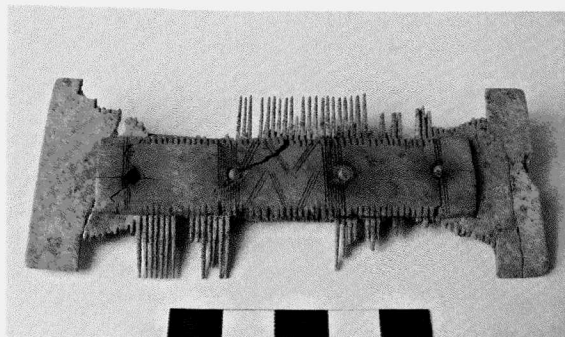
Záchranný archeologický výzkum prováděný v roce 2006 na polykulturní lokalitě Olomouc-Neředín trať „Mýlina“ navázal na výzkumy z let 1998–2005. Lokalita se nachází na západním okraji Olomouce, na dvou výrazných návrších a v údolí zaniklé vodoteče (orientované ve směru SV–JZ). Výzkum v roce 2006 se zaměřil především na návrší orientované ve směru JZ. Na mapě ZM 1 : 10 000 (list 24-22-19) je plocha výzkumu ohraničena těmito koordináty – 140:260, 151:256, 137:252, 149:251 od Z:J s.č. Nadmořská výška terénu zde kolísala v rozmezí 240–245 m.

Na dvou parcelách rodinných domů byla prozkoumána jedna polozemnice z mladší doby římské a rozsáhlý hliník. Polozemnice měla čtvercový půdorys o délce jedné strany 3 metry a o hloubce 60 cm. Nepodařilo se zachytit žádné vnitřní konstrukční prvky. Ve výplni objektu, která obsahovala velké množství keramiky jířikovického typu, byl objeven dobře zachovaný hřeben s obloukovou rukojetí (obr. 8) a bronzová spona ze starší doby římské. Na další parcele byl prokopán rozsáhlý hliník, v jehož výplni se našlo velké množství keramiky, mazanícových bloků a dva železné nožičky.

Nová lokalita v Olomouci-Neředíně na rozhraní trati „Mýlina“ a „Úzké díly“ se nachází na výrazném, severně orien-

Obr. 8. Olomouc-Neředín. Kostěný hřeben z doby římské.
Olomouc-Neředín. Knochkamm der römischen Kaiserzeit.

Obr. 9. Olomouc-Neředín. Kostěný hřeben ze stěhování národů.

Olomouc-Neředín. Knochkamm der Völkerwanderungszeit.

tovaném svahu, po levé straně polní cesty „Úvoz“, která spojuje horní část ulice Neředínské s ulicí Okružní. Na mapě ZM 1 : 10 000 (list 24-22-19) je plocha výzkumu vytyčena bodem 167:216 mm od Z:J s.č. Nadmořská výška v místě nálezů měla hodnotu 247 m. Při výstavbě rodinného domu byla po skrývce ornice odkryta polozemnice z období stěhování národů. Její část byla sice narušena úvozovou cestou, ze zbytku se však podařilo zachránit malou kolekci keramiky s dvěma typickými střepy a oboustranný kostěný hřeben (obr. 9). Tento náleží objekt datuje do poloviny 5. st. po Kr. Jedná se o unikátní nález, dokládající osídlení Neředína v době stěhování národů.

Jaroslav Peška, Filip Šrámek

Resumé

Olomouc (Kataster Neředín, Bez. Olomouc), „Mýlina“. Jüngere Römische Kaiserzeit, Völkerwanderungszeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

OPAVA (k. ú. Opava-Předměstí, okr. Opava)

Ulice Mařádkova – Krnovská, parcely č. 279, 220/2, 220/8. Doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum na místě budoucí stavby bytového domu (v podstatě přístavek k domu již stojícímu na Krnovské ulici) proběhl v dnech od 21.6 do 5. 7. 2006. Zkoumané místo se nachází na mapě ZM ČR 1 : 10 000 (list číslo 15-32-19) do 25 mm v okolí bodu 200:323.

Na samotné lokalitě musela nejdříve proběhnout úprava terénu pro stavbu domu. Byla zde provedena skrývka stavební technikou. Celková prozkoumaná plocha činila 108 m² a byla geodeticky zaměřena, stejně jako objekty v ní. Po odstranění svrchních vrstev, tj. travnatého povrchu a recentní planýrky, byla v celé ploše odkryta vrstva hnědé hlíny, v níž se vyrýsovaly pásy novověkého cihlového zdiva. Pod ní, nad podloží, se nacházela tenká kulturní vrstva, která se dřívější stavební a zemědělskou činností promísila, takže se zde objevují fragmenty keramiky od novověku až po pravěk. Podle dispozic odkrytých pásů zdi byla zkoumaná plocha rozdělena do tří sektorů (A, B, C), a největší sektor C pak dále do čtyř čtverců.